

лината — посочваха му пътя къмъ новъ животъ. Тѣ бѣха истински апостоли на благовѣсть; зовѣха народа къмъ свѣстяване и най-послѣ свършиха печално своя край на живота; но не умрѣха тѣ въ паметъта на българина! . . .

Фанариотитѣ бѣха посрѣдници между „раята“ и правителството и противъ апостолитѣ народни, тѣ имаха на разположение ниската „клѣвета“. Доста бѣше само да прошепнатъ думитѣ „бунтовникъ“, „московъ-гявуръ“ и българскитѣ апостоли ставаше мжченикѣ.

Не малко българи станаха изкупителна жертва прѣдъ народния олтаръ на жестоката фанариотска низостъ, а върху тоя жертвеникѣ бѣ сждено да заблѣсти независимостъта на българската църква.

Българската мисълъ, народната мощъ бѣха всецѣло посветени въ служба за извоюване на църковната ни независимостъ.

Появата на църковната распра между българитѣ и гърцитѣ — пише историографътѣ г-нъ Т. С. Бурмовъ — въ която два едновѣрни християнски народа трѣбваше да излѣзатъ да се разправятъ и корятъ прѣдъ общия си мусулмански врагъ и въ която имаше да се позори прѣдъ свѣта въ лицето на грѣцкитѣ архиереи висшето духовенство на православната църква, бѣше истинско нещастие за всичкото православие, нещастие, което усѣщаха напълно и българитѣ, когато се видѣха принудени да отстоятъ при надлежащитѣ имъ, като на християни и народъ, правдини срѣщу грѣцкитѣ владици, които, по силата на самото си звание и на самитѣ си обязанности като пастири, отци и учители, трѣбваше не само да не имъ правятъ никакви обиди, но и да ги бранятъ срѣщу всички тѣхни обидници и злосторници.